

Pedagogisch Beleidsstuk – Rosa Parks Kindcentrum

Pedagogische Visie – Rosa Parks Kindcentrum

Inleiding

Bij Rosa Parks Kindcentrum geloven we dat kinderen pas tot leren komen als zij zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen. Onze pedagogische visie is gestoeld op de kernwaarden gelijkwaardigheid, verbondenheid, respect en moed. Deze waarden vormen het fundament van ons pedagogisch handelen, zichtbaar in het klaslokaal, op het plein en in het contact met ouders. Om dit waar te maken, spreken we als team één gezamenlijke pedagogische taal – een taal die iedereen gebruikt die met onze kinderen werkt: leerkrachten, pedagogisch medewerkers, onderwijsassistenten, vrijwilligers en externe partners.

Pedagogische doelen

Onze pedagogische aanpak is gericht op vier fundamentele doelen:

1. Emotionele veiligheid bieden

- We zorgen voor een warme, voorspelbare omgeving waar kinderen zich geborgen voelen.
- Medewerkers tonen respect en zorg voor de (emotionele) behoeften van kinderen.

2. Persoonlijke kwaliteiten bevorderen

- We stimuleren zelfvertrouwen, zelfstandigheid en veerkracht.
- Kinderen leren reflecteren op hun gedrag en keuzes.

3. Sociale kwaliteiten ontwikkelen

- We leren kinderen samenwerken, rekening houden met elkaar en conflicten oplossen.
- Respectvolle communicatie en empathie worden dagelijks geoefend.

4. Normen en waarden overdragen

- We maken schoolbrede afspraken zichtbaar en bespreekbaar.
- We handelen vanuit onze kernwaarden en geven het goede voorbeeld.

Pedagogische visie

1. Wij beseffen ten alle tijden dat leerlingen naar school komen om in liefde en veiligheid onderwijs te krijgen. Cultuur-inclusief, veiligheid, verschillen en ouderbetrokkenheid vormen de basis voor een gezonde en stimulerende leeromgeving;

2. De verantwoordelijkheid voor een veilig onderwijsklimaat is een collectieve opgave van alle onderwijsprofessionals die werken voor IKC Rosa Parks eenduidige klassenregels en schoolregels dragen bij aan voorspelbaarheid en rust voor allen;
3. Onderwijs gaat niet alleen over kennisoverdracht, maar ook over het ontwikkelen van zelfbewuste, verantwoordelijke en empathische leerlingen;
4. De onderwijsprofessionals zorgen voor structuur, veilige hechting met leerlingen en een positief klimaat. Het tegengaan van pesten kunnen wij alleen als collectief. De toon maakt de muziek, onderwijsprofessionals zijn taalvriendelijk en beogen kindvriendelijkheid. Dit betekent dat er ruimte is om fouten te maken en alle leerlingen voelen dat zij iets kunnen, ongeacht hun leerpotentieel;
5. Onderwijsprofessionals zetten leerlingen in hun kracht door hen op passende wijze keuzes, vrijheid en verantwoordelijkheid te geven. Wij creëren een omgeving waar elk kind zich gehoord en gezien voelt;
6. Onderwijsprofessionals hebben een gezamenlijke visie naar elkaar, naar kinderen en de ouders. Er wordt op een open, verbindende wijze gecommuniceerd. Feedback en kritiek op het professioneel vakmanschap gaat altijd voor op persoonlijke verhoudingen.

Hoe geven wij invulling aan onze pedagogische visie?

1. Gezamenlijke taal en structuur

- Elke leerkracht gebruikt de 2-wekelijkse gedragsregel als leidraad in gesprekken, instructies en correcties.
- De KWINK-les wordt wekelijks gegeven én toegepast in dagelijkse situaties. Deze vormen een rode draad binnen ons onderwijs
- In de klas zijn de gedragsregels zichtbaar, besproken en gekoppeld aan voorbeelden.
- Iedereen spreekt dezelfde taal over gedrag, met vaste begrippen zoals: 'samen', 'respect', 'vertrouwen', 'sorry zeggen'.

1. De leerkracht en zijn rol

De leerkracht is de spil in de klas en het pedagogisch voorbeeld voor de groep. Leerkrachten bij Rosa Parks:

- Zijn zichtbaar en aanspreekbaar
- Reageren voorspelbaar en rustig
- Benoemen gedrag feitelijk en geven positieve feedback
- Handelen vanuit relatie, structuur en duidelijke grenzen
- Bouwen dagelijks aan vertrouwen, autonomie en competentie

2. Relatie en vertrouwen

- Elke dag start met persoonlijk contact: begroeting bij de deur en een korte check-in.

- Leerkrachten voeren minimaal twee keer per jaar een kindgesprek waarin gevoelens, doelen en welzijn centraal staan.
- In de klas is ruimte voor emoties, complimenten en herstel bij conflicten.
- Leerkrachten nemen de tijd om écht te luisteren, vragen door en reageren zonder oordeel.

3. Voorspelbare omgeving en routines

- Iedere klas werkt met dagritmekaarten, een visuele dagplanning en weektaken.
- Routines zijn uniform binnen de school: leerlingen weten wat ze moeten doen bij binnenkomst, overgang naar andere vakken, opruimen, toiletgang, pauzes en afscheid.
- Leerlingen hebben altijd een check in. Dit doen wij met magneten, waarmee leerlingen kunnen aangeven hoe ze binnenkomen.
 - Smiley = ik voel mij goed, niks aan de hand
 - Een rechte lip = ik weet het nog zo net niet
 - Een sip gezicht = ik voel mij niet lekker

Bij een sip gezicht volgt er altijd even een gesprek. Dit kan meteen aan het begin zijn door een collega buiten de klas: Randy, Moreno, IB of door de leerkracht op een later moment. Bij een rechte lip wordt er wel gevraagd naar wat er aan de hand is, maar hoeft er niet echt een gesprek plaats te vinden. Door het gesprek aan te gaan wordt voorkomen dat iemand gedurende de dag ontploft. In het gesprek wordt gevraagd van de leerling nodig heeft om de dag door te komen. Hieraan wordt zoveel mogelijk voldaan. De leerkracht krijgt een terugkoppeling van het gesprek.

- Voor overgangsmomenten gebruiken we vaste structuren, zoals:
 - 3-2-1 stil: aankondigen van een overgang
 - Rustmoment na buiten spelen: kringmoment of ademhalingsoefening
 - Klas over in stilte en op volgorde naar vaklokaal of speelzaal
 - Inloopmuziek bij binnenkomst in de ochtend of na pauze
- Leerkrachten zetten gedragstools (zoals stoplicht, time timer of stiltekaart) actief in om overgangen soepel te laten verlopen.
- We benoemen de stappen en begeleiden kinderen bij het leren omgaan met veranderingen.

4. Inclusieve benadering

- Leerkrachten geven expliciet erkenning aan verschillen in taal, achtergrond en talenten.
- In kringgesprekken, KWINK-activiteiten en lessen wordt actief ruimte gemaakt voor alle stemmen.
- Thuisstalen worden ingezet waar passend, bijvoorbeeld bij het vertellen van een verhaal of uitleg geven.
- Elk kind krijgt de kans om zijn of haar verhaal te delen en voelt zich erkend.

5. Duidelijke afspraken over gedrag en sanctionering

- Als leerlingen zich niet aan de gedragsregels houden, volgt een consequente aanpak gebaseerd op herstel en begrenzing:
 - Stap 1: Een herinnering aan de gedragsregel in positieve bewoording.

- Stap 2: Een duidelijke waarschuwing met uitleg van het gevolg.
- Stap 3: Reflectiemoment (korte time-in of gesprek in de gang met de leerkracht) met groepsleerkracht.
- Stap 4: Herstelactie, zoals het goedmaken van schade of een sorry-gesprek.
- Stap 5: Indien nodig, melding bij de IB'er of directie voor aanvullende actie.
- We hanteren hierbij altijd de principes van rechtvaardig straffen: rustig, voorspelbaar, zonder escalatie, gericht op herstel.
- Ouders worden bij herhaald of ernstig grensoverschrijdend gedrag betrokken in een driehoeksgesprek.
- **Onacceptabel gedrag** is gedrag dat de veiligheid, integriteit of het welzijn van anderen of van de leerling zelf aantast, zoals:
 - Fysiek of verbaal geweld (slaan, schoppen, schelden)
 - Bewust buitensluiten of pesten
 - Herhaald grensoverschrijdend gedrag ondanks waarschuwingen
 - Discriminatie, intimidatie of vernedering
 - Agressief gedrag richting personeel of medeleerlingen
- In deze gevallen wordt direct opgetreden en wordt altijd contact opgenomen met ouders. Het team volgt het protocol Ernstig Incident en voert een herstelgesprek of begeleid maatwerktraject met kind, ouders en team.

Wat zie je hiervan terug in de school?

- Rustige, opgeruimde gangen en klaslokalen, kinderen bewegen zelfstandig door de school
- Kinderen spreken elkaar en volwassenen op een respectvolle manier aan
- Zichtbare gedragsregels, KWINK-posters, complimentenkaarten
- Kinderen die zelf conflicten leren oplossen met hulp van mediatie of hersteltaal
- Teamleden gebruiken dezelfde begrippen bij feedback, gesprekken en in oudercontact

De rol van ouders

- Ouders kennen de schoolafspraken en krijgen hier uitleg over tijdens ouderavonden
- Gedragsregels worden gedeeld via Ziber, flyers en bijeenkomsten
- De brugfunctionaris verbindt ouders actief met het pedagogisch beleid
- Ouders worden betrokken bij thema's zoals pesten, zelfvertrouwen en opvoedvragen
- Ouders ontvangen tips die aansluiten op de gedragsregel van de week

Evaluatie en terugkoppeling

- Twee keer per jaar bespreken we in werkgroep pedagogisch klimaat en het team: wat zien we, wat werkt, wat vraagt aandacht?
- De brugfunctionaris en IB'er verzamelen feedback van ouders en leerlingen
- Observaties, incidentenregistratie en leerlingpeilingen (WMK) geven input
- Resultaten en bijstellingen worden gedeeld met team, ouders en MR

Onze pedagogische visie is levend, gedragen en zichtbaar. Door eenduidigheid in taal en gedrag ontstaat rust, duidelijkheid en vertrouwen. Samen bouwen we elke dag aan een sociaal veilige school voor álle kinderen van Rosa Parks Kindcentrum.

Gedragvisie Rosa Parks Kindcentrum

Onze gedragvisie is gebaseerd op onze missie en visie: een inclusieve en rechtvaardige leeromgeving waar kinderen kunnen groeien tot zelfbewuste wereldburgers. Wij geloven dat gedrag geen losstaand gegeven is, maar geworteld is in waarden, houdingen en overtuigingen. De gedragvisie van Rosa Parks Kindcentrum vormt de basis voor ons dagelijks handelen, ons pedagogisch klimaat en onze samenwerking met ouders.

Wij hanteren de KWINK-methode voor sociale en emotionele ontwikkeling als uitgangspunt. De vijf centrale thema's van KWINK – zelfbewustzijn, zelfmanagement, sociaal bewustzijn, relatievaardigheden en keuzes maken – zijn volledig verweven in deze gedragvisie.

Gedragvisie in één zin:

Wij laten elke dag zien wie wij zijn, door met elkaar te kiezen voor respect, gelijkwaardigheid, verbondenheid en moed.

Kernwaarden vertaald naar gedrag:

1. Gelijkwaardigheid

- Iedereen hoort erbij, we sluiten niemand buiten
- We luisteren naar elkaar, ook als iemand anders denkt dan jij.
- We gebruiken geen scheldwoorden, racisme of pesten wordt niet getolereerd.

2. Moed (Durf)

- Je mag fouten maken – daarvan leren we.
- We spreken ons uit als iets niet eerlijk of veilig voelt.
- We durven hulp te vragen én te geven.

3. Verbondenheid

- We zorgen voor elkaar en voor onze omgeving.
- We zeggen 'goedemorgen' en sluiten niemand buiten.
- We lossen conflicten samen op, op een respectvolle manier.

4. Zelfbewustzijn en Zelfmanagement (KWINK)

- Ik weet hoe ik me voel en hoe ik reageer.
- Ik houd me aan afspraken en regels, ook als niemand kijkt.

- Ik neem verantwoordelijkheid voor mijn gedrag.

5. Sociaal bewustzijn en Relatievaardigheden (KWINK)

- Ik zie dat anderen anders kunnen denken, voelen en geloven.
- Ik werk samen, ook als het lastig is.
- Ik zorg dat iedereen zich welkom voelt in onze school.

6. Verantwoorde beslissingen nemen (KWINK)

- Ik denk na voor ik iets doe.
- Ik kies wat goed is voor mezelf én de ander.
- Ik weet: niet alles wat mag, is ook verstandig.

Wat mag wel en wat niet? – Onze schoolregels:

Wat we WEL willen zien:

- We begroeten elkaar vriendelijk.
- We gebruiken rustige stemmen binnen.
- We gaan respectvol om met spullen van school en anderen.
- We helpen elkaar als iemand iets niet begrijpt of hulp nodig heeft.
- We geven complimenten.

Wat we NIET accepteren:

- Pesten, uitschelden, negeren of buitensluiten.
- Fysiek of verbaal geweld.
- Racistische, seksistische of discriminerende uitspraken.
- Opzettelijke vernieling van spullen.

Onze 5 gedragsafspraken voor leerlingen (zichtbaar in elke klas):

1. Ik ben aardig voor anderen.
2. Ik zorg voor mezelf en mijn spullen.
3. Ik gebruik mijn woorden om dingen op te lossen.
4. Ik houd me aan afspraken.
5. Ik help om de school veilig en fijn te houden.

Gedragsverwachtingen in de praktijk

Op het plein:

- We spelen samen, niemand speelt alleen.
- We stoppen met spelen als de bel gaat.
- We ruimen op wat van ons is.

In de gang:

- We lopen rustig en stil.
- We geven elkaar de ruimte.

In de klas:

- We werken hard en helpen elkaar.
- We luisteren naar de leerkracht en elkaar.

Samen verantwoordelijk

- Leerkrachten dragen het gedrag actief uit, corrigeren met respect en benoemen positief gedrag.
- Ouders worden betrokken bij gedrag en ontwikkeling via oudergesprekken en communicatie.
- Leerlingen worden betrokken in groepsgesprekken en kringgesprekken (volgens KWINK).

Jaarlijkse focus en borging

- Elk schooljaar start met de Gouden Weken (KWINK): groepsvorming en gedragsafspraken maken.
- Gedrag wordt elke week besproken in de klas met KWINK-lessen.
- Schoolbrede acties (bijv. complimentenmuur, week van respect).
- Evaluatie via WMK en observaties.

Slotgedachte

Bij Rosa Parks Kindcentrum willen we een school zijn waar iedereen zich gezien en veilig voelt.

Gedrag is daarbij geen doel op zich, maar een middel om samen te groeien. Zoals Rosa Parks zei: *"I have learned over the years that when one's mind is made up, this diminishes fear."*

Wij kiezen samen voor positief gedrag – elke dag opnieuw.

Wat betekenen deze gedragsregels voor onze school: Gedragscyclus Rosa Parks Kindcentrum – Jaarplanning KWINK & gedragsregels

Om een sterk en positief pedagogisch klimaat te waarborgen, werken we als hele school systematisch aan gedrag. Elk schooljaar benoemen we per twee weken een gedragsregel die centraal staat, gebaseerd op onze gedragsvisie en de thema's van de KWINK-methode. Zo creëren we herhaling, samenhang én betrokkenheid van leerlingen, leerkrachten en ouders.

Overzicht gedragscyclus (voorbeeld per 2 weken)

Periode	Gedragsregel	Wat willen we zien?	Hoe zorgen we daarvoor?	Wat is nodig?	Ouderbetrokkenheid
Week 1-2	We groeten elkaar vriendelijk	Leerlingen en teamleden zeggen elkaar goedemorgen en nemen afscheid	Start elke dag met begroeting bij de deur, rolmodel zijn	Afspraken visueel in klas, tijd voor begroeting	Ouderbrief en filmpje over 'vriendelijk begroeten'
Week 3-4	We luisteren naar elkaar	Kinderen laten elkaar uitpraten en reageren met respect	KWINK-kring over luisteren, complimentenspel	Instructie-actief luisteren, timeout bij onderbreking	Ouderkaart met luistertips thuis
Week 5-6	We zorgen goed voor onze spullen	Spullen netjes opbergen, geen beschadigingen	Afspraak: 'klaar = opgeruimd', rolmodel tonen	Opbergstructuur in klas, klassentaken	Poster mee naar huis over opruimregels
Week 7-8	We helpen elkaar	Kinderen bieden hulp bij spel, werk of verdriet	KWINK-les over samenwerken, maatjesproject	Complimenten muur, observatie	Vragen ouders om voorbeelden te delen via Ziber
Week 9-10	We zeggen sorry als iets misgaat	Kinderen nemen verantwoordelijkheid voor gedrag	Rollenspel 'sorry zeggen', vaste zinstructie	Gezamenlijke taal: "Sorry dat... ik ga..."	Herkenbare afspraken op poster mee
Week 11-12	We spelen samen buiten	Iedereen speelt samen, niemand staat alleen	Spelaafspraken zichtbaar, spelbegeleider op plein	Buitenregels herhalen in kring, extra pleinmateriaal	Pleinregels delen met ouders, tips voor buitenspelen
Week 13-14	We praten rustig in school	Rustige stemmen in de gangen en klas	Signalering + reflectie via geluidsmeter	Rustige zones inrichten	Kwartier stilte thuis oefenen

Week 15-16	We gaan netjes om met materialen	Geen kapotte boeken/laptops of markers zonder dop	Materialen inspectie op vrijdag, opruimmomenten inbouwen	Klassendienst inplannen	Afspraken meegeven: materiaalzorg thuis
Week 17-18	We nemen iedereen mee	Niemand wordt buitengesloten, iedereen mag meedoen	Kringgesprekken over inclusie, complimentenkaart en	Dagelijkse reflectie, ruimte voor emoties	Ouderbijeenkomst over pesten en sociale veiligheid
Week 19-20	We geven elkaar complimenten	Positieve sfeer, kinderen benoemen wat goed gaat	Complimentenmuur, complimentenkaartjes	Instructie over concreet compliment	Complimentenkaart voor thuis of ouders schrijven mee
Week 21-22	We zorgen voor een schone school	Geen afval op de grond, opgeruimde lokalen	Vaste opruimmomenten met muziek, schoonmaakdienst leerlingen	Opruimmateriaal per klas	Thuisaak: opruimen = ook thuis oefenen
Week 23-24	We komen afspraken na	Kinderen komen op tijd, nemen spullen mee, maken taken af	Dagstart met dagritmekaarten, takenbord	Goede dagstructuur, zichtbare afspraken	Kalender en afspraken thuis delen
Week 25-26	We laten zien dat we trots zijn	Kinderen delen werk, vertellen wat ze hebben geleerd	Exposities, presentaties, reflectiegesprekken	Momenten plannen voor delen	Ouderuitnodigen, kijkmomenten

Werkwijze

- Iedere twee weken start met een gezamenlijke aftrap in de klas (kringgesprek, KWINK-les, filmpje, spel).
- Leerkrachten bespreken dagelijks kort de regel en reflecteren met leerlingen.
- Ouders worden via Ziber, flyers of posters betrokken bij de gedragsregel.
- De werkgroep pedagogisch klimaat is aanspreekpunt voor gedragsklimaat en KWINK.

Evaluatie

- Twee keer per jaar evalueert het team: wat werkt goed, wat vraagt bijstelling?
- De brugfunctionaris verzamelt feedback van ouders.
- De gedragsregels worden jaarlijks herzien en afgestemd op nieuwe input.

Deze gedragscyclus zorgt voor herkenbaarheid, herhaling en eigenaarschap bij iedereen. Zo bouwen we samen aan een veilige, positieve en inclusieve schoolcultuur.

Omgaan met pesten

Pesten wordt niet getolereerd. Wij werken preventief en signalerend via KWINK, leerlingobservaties en groepsbesprekingen. Als pesten wordt vastgesteld, wordt direct het protocol in werking gezet (zie Bijlage 2). Herstel en begrenzing gaan daarbij hand in hand.

Rol van pestcoördinator

We hebben twee collega's die de rol van pestcoördinator vervullen. Zij:

- Coördineren het antipestbeleid
- Begeleiden leerkrachten bij signalering en aanpak
- Voeren gesprekken met ouders en leerlingen
- Evalueren het beleid jaarlijks

Zie bijlage 2 voor meer informatie

Bijlage 1: Aanpak van pestgedrag

Stap 1: Signaleren via leerkracht, leerling of oudermelding

Stap 2: Vastleggen in incidentenregistratie en overleg met IB

Stap 3: Gesprek met betrokken leerling(en)

Stap 4: Driehoeksgesprek met ouders en plan van aanpak (gedrags- of herstelcontract)

Stap 5: Begeleiding via KWINK-les, kindgesprek, Rots & Water of externe hulp

Stap 6: Monitoring en evaluatie na 2-4 weken

Preventief werken we met KWINK, groepsvorming en Gouden Weken. Bij herhaling wordt het protocol Ernstig Incident gevolgd.

Bijlage 2: Protocol Ernstig Incident – Rosa Parks Kindcentrum

Doel

Het protocol Ernstig Incident is bedoeld om eenduidig, zorgvuldig en handelingsgericht te reageren op ernstige gedragingen of situaties binnen de school die de veiligheid, integriteit of het welzijn van leerlingen, medewerkers of ouders aantasten.

Definitie Ernstig Incident

Een ernstig incident is een situatie waarin sprake is van:

- Fysiek geweld of bedreiging
- Ernstige of herhaalde intimidatie, discriminatie of pesten
- Seksueel grensoverschrijdend gedrag
- Verbaal geweld (schelden, beledigen, bedreigen)
- Wapenbezit of drugsgebruik/-handel op school
- Agressie of disrespect richting personeel of medeleerlingen
- Vernieling van eigendommen

Stappenplan bij Ernstig Incident

1. Signaleren en melden

- Het incident wordt zo snel mogelijk gemeld bij de directie of intern begeleider.
- De betrokken leerkracht/persoon stelt een korte feitelijke verslaglegging op.

2. Eerste opvang en veiligheid

- Veiligheid van slachtoffer(s) en overige betrokkenen staat voorop.
- Zo nodig wordt de leerling uit de situatie gehaald of tijdelijk gescheiden van de groep.

3. Registratie

- Het incident wordt geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (Parnassys)
- Directie of IB'er stelt een incidentrapport op.

4. Oudergesprek

- Ouders van betrokken leerling(en) worden dezelfde dag geïnformeerd.
- Er vindt een driehoeksgesprek plaats met leerling, ouder(s) en schoolteam (leerkracht, IB'er, directie).

5. Analyse en maatregel

- In overleg wordt vastgesteld welke maatregel passend is: herstelgesprek, intern traject, time-out, schorsing.

- De school bespreekt indien nodig het incident met het ondersteuningsteam (zorgteam, brugfunctionaris, externen).

6. Herstelgericht werken

- Herstelgesprek met slachtoffer en dader onder begeleiding.
- Afspraken worden vastgelegd in een herstelplan of gedragscontract.

7. Nazorg en monitoring

- Na 1-2 weken vindt een vervolgafspraak plaats om voortgang te bespreken.
- Leerling wordt gevolgd via observaties, gesprekken en eventueel extra begeleiding.

Mogelijke maatregelen

- Reflectieopdracht of herstelactiviteit
- Tijdelijke time-out of verwijdering uit de groep
- Gedragscontract en intensieve begeleiding
- Interne of externe schorsing (met instemming bestuur)
- Ondersteuning door externe instanties (schoolmaatschappelijk werk, leerplicht, jeugdhulp)

Rollen en verantwoordelijkheden

- **Leerkracht:** signaleert, meldt, begeleidt eerste gesprek
- **Intern begeleider:** coördineert acties, bewaakt registratie en nazorg
- **Directie:** eindverantwoordelijk voor beslissing over maatregelen en communicatie naar ouders
- **Brugfunctionaris:** betrokken bij analyse, herstel en oudercontact

Slot

Een ernstig incident vraagt om snelle, doordachte en rechtvaardige actie. Door volgens dit protocol te handelen, waarborgen we veiligheid én geven we ruimte voor herstel en ontwikkeling van de leerling. Het protocol wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld in het team en met de MR.

Bijlage 3: Rol pest coördinator

Leerlingen en hun ouders die te maken krijgen met pesten moeten met hun verhaal bij iemand terecht kunnen op school. Ze moeten erop kunnen vertrouwen dat de school het pestprobleem aanpakt. Elke school (po en vo) is sinds augustus 2015 verplicht zich in te spannen om pesten tegen te gaan en zorg te dragen voor de veiligheid op school. De wet Veiligheid op school verplicht onder meer dat de school ervoor zorgt dat bij één persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:

- Aanspreekpunt pesten

De school moet beschikken over iemand die aanspreekpunt is voor leerlingen en ouders die te maken krijgen met pesten. Het aanspreekpunt vangt de gepeste leerling (en de ouders) op. Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken ze welke acties mogelijk zijn om de peestsituatie op te lossen. Daarbij verwijst en begeleidt het aanspreekpunt pesten eventueel naar andere medewerkers binnen of buiten de school. Een aanspreekpunt pesten is laagdrempelig en daarom bij voorkeur een bekend gezicht in de school. Ervaring met opvang, begeleiding en gesprekstechnieken is wenselijk. Dit is geen nieuwe functie, maar is onderdeel van de taak van een leerkracht die deze taken vanuit expertise toebedeeld krijgt. Het aanspreekpunt werkt nauw samen met de vertrouwenspersoon op school.

- Coördinator pestbeleid. De coördinator pestbeleid houdt zich bezig met:

1. Beleidsadviezen geven naar aanleiding van de afhandeling van klachten, altijd met een preventieve werking.
 2. Als klankbord fungeren voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan.
 3. Om dit te doen is het noodzakelijk om zicht te hebben op de beleving van veiligheid van leerlingen, op klachten en incidenten en op veiligheidsrisico's. Deskundigheid en kennis op het gebied van pesten is nodig om schoolintern te fungeren als klankbord. Voor het uitvoeren van coördinerende beleidstaken is overleg met en steun en mandaat vanuit de schoolleiding onmisbaar.
 4. Daarnaast voert hij/zij de volgende taken uit:
- Het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten.
 - Het fungeren als aanspreekpunt en coördinator in het kader van pesten.
 - Opvangen van de leerling/ouder die te maken heeft met pestgedrag.
 - Luisteren naar wat de leerling/ouder te vertellen heeft.
 - De peestsituatie in kaart brengen.
 - Vragen wat de leerling/ouder/leerkracht al gedaan heeft.
 - Duidelijk maken wat de rol van het 'aanspreekpunt pesten' is.
 - Preventiemedewerker informeren over meldingen en incidenten die bij het aanspreekpunt pesten binnenkomen. Zoeken naar en begeleiden bij oplossingen:
 - Vragen hoe de gewenste situatie eruitziet.
 - Uitleg geven over hoe op school een pestprobleem wordt aangepakt.
 - In kaart brengen hoe de gewenste situatie bereikt kan worden.
 - Acties ondernemen om het pestprobleem op te lossen.
 - Schriftelijk vastleggen van ondernomen acties en gemaakte afspraken met betrokkenen. Nazorg
 - Checken of de afspraken zijn nagekomen en het pesten is gestopt. Verwijzen
 - In geval van strafbare feiten de ouders of meerderjarige leerling adviseren naar de politie te gaan. Mocht het gesprek tussen het aanspreekpunt en leerling/ouder niet naar tevredenheid lopen of tot het gewenste resultaat leiden attendeer leerling/ouder dan op de klachtenregeling. Dat biedt de mogelijkheid dat de directie eventueel het bestuur in te schakelen bij een pestklacht.
 - Wijs op de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de klachtencommissie als het pestprobleem niet naar tevredenheid van de leerling/ouder is afgehandeld door de directie en/of het bestuur. Het aanspreekpunt pesten deelt de leerpunten aan de hand van de geregistreerde meldingen over pesten met diegene die het anti-pestbeleid coördineert. Doel hiervan is de aanpak van een peestsituatie op school te verbeteren en de schoolveiligheid te vergroten. Preventie en voorlichting

- Zorgen dat er actuele kennis is bij iedereen in het team over pesten en groepsprocessen.
- Vragen van leraren over de aanpak van pesten beantwoorden en advies geven over de aanpak van een pestsituatie in de klas.
- Informeren en adviseren over het inzetten en gebruik van anti-pestprogramma's en lessen over pesten. Coördineren anti-pestbeleid. (Mede)verantwoordelijkheid voor schoolveiligheidsbeleid
- Zorgen dat schoolveiligheid (en specifiek pesten) regelmatig op de agenda staat.
- Zorgen voor de ontwikkeling van schoolregels en afspraken (over pesten)
- Zorgen dat schoolregels leven binnen de school.
- Zorgen dat er op school een anti-pestprotocol is.
- Zorgen dat er een sanctiebeleid is.
- Zorgen dat preventieve maatregelen worden genomen om de veiligheid op school vergroten. Klankbord voor leerlingen, ouders en onderwijspersoneel:
- Zorgen dat schoolregels en afspraken over pesten, het anti-pestprotocol en het sanctiebeleid bij iedereen bekend is.
- Zorgen dat leerlingen en ouders weten wie het aanspreekpunt bij pesten is op school en wie het antipestbeleid coördineert.
- Zorgen dat leraren weten hoe te handelen in een pestsituatie.
- Zorgen dat er actuele kennis is bij iedereen in het team over pesten en groepsprocessen
- Vragen van leraren over de aanpak van pesten beantwoorden en advies geven over de aanpak van een pestsituatie in de klas
- Informeren en adviseren over het inzetten en gebruik van anti-pestprogramma's en lessen over pesten. Zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's:
- Zorgen dat (pest)incidenten geregistreerd worden.
- Zorgen dat de verplichte monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen wordt uitgevoerd.
- Op de hoogte zijn van meldingen en incidenten die bij het aanspreekpunt pesten binnenkomen.
- In kaart brengen van risico's en onveiligheid aan de hand van incidenten en monitoring.
- Preventieve maatregelen voeren naar aanleiding van onveilige situaties en pestincident

Bijlage 4 : Informatie 'Social Media'

- Bespreek mediawijsheid via KWINK en specifieke lessen over online gedrag
- Schoolregels gelden ook online: respectvol, veilig en inclusief gedrag
- Ouders worden betrokken bij incidenten via contact, folder en ouderavond
- Bij grensoverschrijdend online gedrag gelden dezelfde stappen als bij pesten

Bijlage 5: Kijkwijzer pedagogisch klimaat

Categorie	+ (goed)	+/- (aandachtspunt)	- (zorgelijk)
Algemene regels zichtbaar			
Rustige werksfeer			
Orde aan tafels			
Zorg voor materiaal			
Opruimen			
Spreekregels nageleefd			
Weten wat te doen			
Stilte op juiste moment			
Leerkracht rustig en duidelijk			
Positieve feedback			

Bijlage 6: Beloningssysteem per groep

Groep 1-2: Stickers, samen bouwen, kringmoment

Groep 3-5: Complimentenkaart, groepsbeloning (film, spel)

Groep 6-8: Beloningsladder, teamdoel, leerling van de week

Voorbeeld gedrag:

- Zorgzaam: +1
- Netjes opruimen: +1
- Samenwerken: +2
- Regel overtreden: -1 (met gesprek en reflectie)
-

Bijlage 7: Pedagogisch handelen – relatie, autonomie, competentie

Niveau	Relatie	Autonomie	Competentie
Basis	Aandacht en begroeting, vaste kring	Keuze uit taken	Positieve feedback, succeservaringen
Breedte	Kindgesprekken, maatjes, complimentenspel	Eigen doelen formuleren, keuze- instructie	Reflectie op groei, portfolio
Verdieping	Vertrouwenspersoon, brugfunctionaris	Leiding nemen in groepsproces	Coaching op talent en leervoorkeur

Bijlage 8: Tools voor beïnvloeden groepsdynamiek

Aspect	Tools
Klassenmanagement	Dagritmekaarten, time timer, rustmomenten
Omgangsvormen	KWINK-regels, kringgesprek, complimentensysteem
Communicatie	Gouden Weken, check-in bij de deur, leerlinggesprekken
Corrigeren	Gedrag trapje, 3-stappen-aanpak, herstelgesprek, time-out moment